Aykut Erdoğdu
CHP İstanbul Milletvekili

Enflasyon %61.1 ile Yeni Tarihi Zirvesinde

Mart ayında tüketici fiyat endeksi (TÜFE) yüzde 5.46 oranında artarken, yıllık enflasyon 6.7 puan artarak yüzde 61.1 ile 2003 bazlı serinin en yüksek düzeyine çıktı. Bundan önceki en yüksek seviye ise baz yılı 1994 olan bir önceki seride Mart 2002'de yüzde 65.1 ile görülmüştü. Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG) ise Mart ayında ENAGrup Fiyat Endeksinin (E-TÜFE) yüzde 11.93 oranında arttığını, yıllık enflasyonunun 18.8 puan artarak yüzde

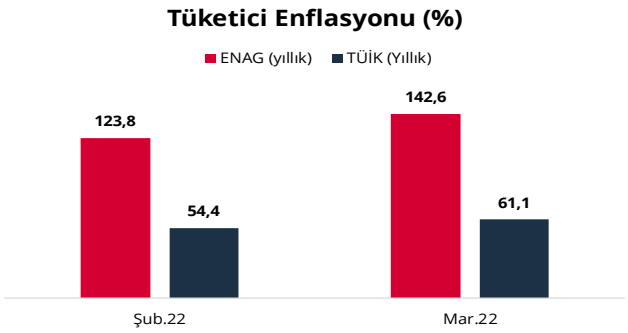

142.6'ya yükseldiğini duyurdu.

Mart 2022'de, endekste kapsanan 409 maddeden, 69 maddenin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 27 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 313 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti. Fiyatı artan ve azalan ürünler farkının toplam ürün sayısına oranı üzerinden hesaplanan Enflasyon Yayılım Endeksinin ise gerilediği görülüyor. Aylık enflasyona en fazla katkı 2.23 yüzde puan ile ulaştırma grubundan gelirken, gıda ve alkolsüz içecekler grubu 1.24 yüzde puan ile onu izledi.

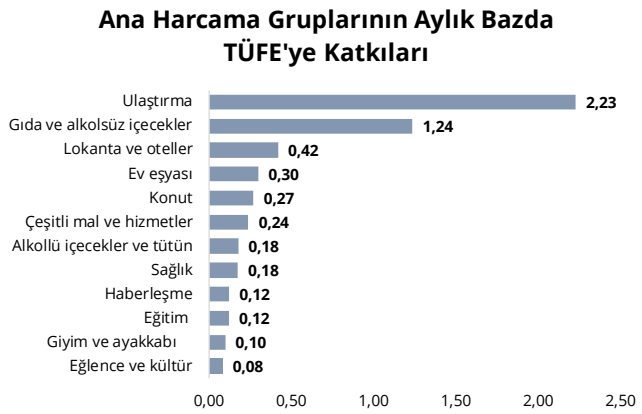

Ana harcama grupları itibarıyla Mart ayında artışın yüksek olduğu gruplar sırasıyla yüzde 11.01 ile enerji, yüzde 4.73 ile gıda, yüzde 4.56 ile temel mal ve yüzde 4.19 ile hizmet grubu oldu.

Çekirdek enflasyon göstergelerinden işlenmemiş gıda ürünleri, enerji, alkollü içkiler ve tütün ile altını hariç tutan TÜFE-B endeksi aylıkta yüzde 4.24 oranında artarken bu grupta enflasyon yıllıkta yüzde 47.0'den yüzde 51.3'e yükseldi. Gıda ve alkolsüz içecekler, alkollü içkiler ile tütün ürünleri ve altını hariç tutan çekirdek enflasyon göstergesi (TÜFE-C) ise aylık bazda yüzde 4.39 oranında artarak yıllıkta yüzde 44.1'den yüzde 48.4'e artış kaydetti.

Gıda fiyatları aylık bazda yüzde 4.73 oranında artarken bu grupta yıllık enflasyon yüzde 70.3'e yükseldi. Enflasyon raporunda 2022 yılı için gıda enflasyonunun yüzde 24.2 olarak tahmin edildiğini mişti. Enerji fiyatları Mart ayında yüzde 11.01 artarken yıllık enflasyon yüzde 102.9 oldu. Temel mal fiyatları aylıkta yüzde 4.56 oranında artarak yıllıkta yüzde 59.2'ye yükselirken, hizmetler grubunda ise aylık enflasyon yüzde 4.19 ile yıllıkta yüzde 36.7 düzeyine çıktı.

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) Mart ayında yüzde 9.19 oranında artarak yıllıkta yüzde 115.0 ile son 27 yılın zirvesine yükseldi. Bu aynı zamanda Mart 1995'te görülen yüzde 144.0 düzeyinden sonraki en yüksek seviye. TÜFE ile Yİ-ÜFE arasındaki makas da 53.8 yüzde puan ile yeni bir tarihi farka çıktı.

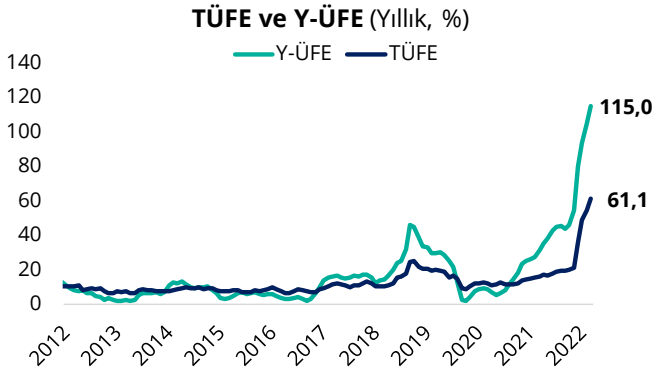

Üretim için ana girdi olan ara malı fiyatları Mart ayında yüzde 8.9 artarak yıllıkta yüzde 122.9'a yükseldi. Enerji grubundaki yüzde 15.6 oranındaki aylık artış bu grupta yıllık enflasyonun yüzde 214.9'a yükselmesine neden oldu.

İlk çeyrek itibariyle TÜFE'deki artış yüzde 22.8 oldu. 2022 yılı için asgari ücrete yüzde 50.5 zam yapıldığı düşünüldüğünde bunun neredeyse yarısının ilk çeyrekte enflasyon yoluyla geri alındığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Bir başka ifadeyle de satın alma gücünün yaklaşık dörtte biri ilk çeyrek itibariyle erimiş bulunuyor.

* Bu dokümanda yer alan değerlendirmeler bilgilendirme amaçlı olup Cumhuriyet Halk Partisi yetkili kurullarından onaylanmış bağlayıcı politika metinleri değildir.